

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Anna Bartoszevska (spr.)</i>
Sędziowie:	SO Karol Smaga SO Andrzej Sterkowicz
Protokolant:	protokolant Katarzyna Polakowska

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **reprezentanta grupy M. S.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w G., Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Rejonowemu G. – W. w G., Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Generalnemu**

o odszkodowanie

postanawia:

1. odrzucić pozew;
2. zasądzić od powoda – reprezentanta grupy M. S. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

IVC 703/15

Pozwem z dnia 7 lipca 2015 roku, wniesionym w postępowaniu grupowym, powód J. Ś. działający w charakterze reprezentanta 286 osobowej grupy członków, wnosił o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratora Okręgowego w G., Prokuratora Rejonowego G.-W. i Prokuratora Generalnego na rzecz każdego z członków grupy, kwot wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik do pozwu z odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powyższych kwot powód domagał się tytułem naprawienia szkód poniesionych przez członków grupy w efekcie zaniechań pozwanych w prowadzeniu postępowania karnego przeciwko spółce (...), które to zaniechania doprowadziły do tego, że członkowie grupy wpłacili na rzecz A. G. środki pieniężne, których do dziś nie odzyskali.

W dniu 28 października 2015r. doszło do zmiany reprezentanta grupy w miejsce J. Ś. wstąpił M. S. (postanowienie k. 476).

Pozwany Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa obecnie Prokuratorię Generalną RP wnosił o odrzucenie pozwu na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym,

jako, że jego zdaniem sprawa nie podlega rozpoznaniu w tym postępowaniu. Z ostrożności procesowej na wypadek nieuwzględnienia powyższego wniosku, wnosił o oddalenie powództwa w całości jako niezasadnego.

W uzasadnieniu pozwu reprezentant grupy powołał się na następujące okoliczności faktyczne:

Każdy z członków grupy zawarł z A. G. umowy na obrót i przechowywanie metali szlachetnych (umowy stanowiące załączniki do pozwu). Jak wynika z zestawienia dat zawarcia umów przez poszczególnych członków grupy (zestawienie k. 593-600), daty te obejmują okres od dnia 20 stycznia 2010 roku do 7 sierpnia 2012 roku.

Zgodnie z treścią w/w umów, spółka (...) zobowiązała się po upływie okresu wskazanego w umowie, do wypłacenia członkom grupy powierzonych pieniędzy powiększonych o umówiony zysk, jednak środki te nie zostały wypłacone , bądź zostały wypłacone tylko częściowo.

W dniu 21 grudnia 2009 roku do Prokuratury Rejonowej w G.O. wpłynęło zawiadomienie Komisji Nadzoru Finansowego o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez M. P. -prezesa zarządu spółki A. G. przestępstwa z art. 171 §1 Prawa bankowego tj. prowadzenia działalności bankowej bez odpowiedniego zezwolenia. Zawiadomienie to zostało następnie przekierowane , zgodnie z właściwością do Prokuratury Rejonowej G.-W. . Prokurator po przeprowadzeniu postępowania sprawdzającego w trybie art. 307 k.p.k. w dniu 22 stycznia 2010 roku wydał postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, w związku z brakiem stwierdzenia znamion czynu zabronionego. W efekcie złożonego przez KNF zażalenia, Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe uchylił postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa. Po przeprowadzeniu dodatkowych dowodów, Prokurator Prokuratury Rejonowej G.-W. w dniu 18 sierpnia 2010 roku ponownie umorzył dochodzenie w sprawie z powodu braku znamion czynu zabronionego. Także to postanowienie zostało zaskarżone przez KNF a Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe postanowieniem z dnia 16 grudnia 2010r. uchylił je . Przekazując sprawę Prokuratorowi do ponownego rozpoznania , stwierdził iż zalecone mu czynności były przeprowadzone wadliwie. Ponownie rozpoznając sprawę Prokurator podjął decyzję o zasięgnięciu opinii biegłego rewidenta, celem dokonania oceny działalności A. G. z punktu widzenia jej zgodności z obowiązującym prawem . W związku z przedłużającym się terminem opracowania opinii Prokurator w dniu 31 maja 2011r. zawiesił postępowanie . Po uznaniu przez Prokuratora Okręgowego w G. powyższej decyzji za niezasadną, Prokurator Prokuratury Rejonowej G.-W. w dniu 4 kwietnia 2012 r. podjął zawieszony postępowanie. Prokuratura Okręgowa w G. , pomimo wiedzy o dotychczas niewłaściwym prowadzeniu postępowania, nie objęła sprawy zwierzchnim nadzorem służbowym. . Ostatecznie dopiero w dniu 16 sierpnia 2012r. tj. po ponad dwóch i pół roku po złożeniu przez Komisję Nadzoru Finansowego zawiadomienia, M. P. przedstawiono pierwsze zarzuty.

Zdaniem reprezentanta grupy, w wyniku wyżej opisanych zaniechań i błędnych decyzji, członkowie grupy ponieśli szkodę. Mimo istnienia wyraźnych przesłanek i wiedzy pozwalającej na postawienie zarzutów członkom zarządu A. G. nie uczyniono tego, co z kolei pozwoliło Spółce na dalsze prowadzenie działalności ze szkodą dla członków grupy.

Sąd zważył co następuje:

Ustawa z 17.12. 2009r .o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz.U. 2010.7.44) normuje sądowe postępowanie cywilne w sprawach, w których są dochodzone roszczenia jednego rodzaju, co najmniej 10 osób, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej (art. 1 ust. 1). Art. 6 ustawy określa z kolei jakie warunki formalne winien spełniać pozew w postępowaniu grupowym. Powinien on mianowicie czynić zadość warunkom określonym w k.p.c. a nadto zawierać: wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym, wskazanie okoliczności, o których mowa w art. 1 ust. 1. ustawy, a w przypadku roszczeń pieniężnych także zasady ujednoczenia wysokości roszczeń członków grupy lub podgrup, oświadczenie powoda o tym, że działa on w charakterze reprezentanta grupy, a w przypadku roszczeń pieniężnych również określenie wysokości roszczenia każdego z członków grupy lub podgrup. Dodatkowo do pozwu należy dołączyć oświadczenia członków grupy o przystąpieniu do grupy i wyrażeniu zgody co do osoby reprezentanta grupy oraz umowę reprezentanta grupy z pełnomocnikiem, określającą sposób wynagrodzenia pełnomocnika.

Zgodnie z przepisami powyżej wymienionej ustawy, Sąd w pierwszej kolejności bada dopuszczalność rozpoznania sprawy w jej trybie. Zgodnie z treścią art. 10 ustawy, Sąd rozstrzyga na rozprawie o dopuszczalności postępowania grupowego i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym.

Sąd ustalił, iż pozew spełnia warunki formalne. Jeżeli chodzi o przesłanki liczebności grupy i rodzaju dochodzonych roszczeń, te nie budzą wątpliwości. Grupa liczy ponad 10 osób i dochodzi roszczeń odszkodowawczych na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych.

Wątpliwość budzi natomiast spełnienie wymogu jednolitej podstawy faktycznej roszczenia. Za podstawę faktyczną powództwa w postępowaniu grupowym uznaje się zespół twierdzeń wskazanych przez reprezentanta grupy w uzasadnieniu pozwu, z których to twierdzeń wywodzone jest roszczenie każdego z jej członków wyrażone w tym pozwie.

O takiej samej podstawie pozwu, można mówić, gdy podstawowe okoliczności faktyczne, składające się na podstawę żądania pozwu są jednakowe. W przypadku odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności tj. szkoda, zdarzenie ją wywołujące i związek przyczynowy muszą być wspólne dla wszystkich członków grupy.

Według powoda, zdarzeniem wywołującym szkodę, jest niezgodne z prawem zaniechanie przez prokuratora przedstawienia zarzutów członkom zarządu A. G. w okresie od 30 grudnia 2009 do dnia 16 sierpnia 2012r. tj. od dnia, kiedy Prokuratura Rejonowa G.-W. w G. otrzymała z Komisji Nadzoru Finansowego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, do dnia przedstawienia pierwszych zarzutów członkom zarządu. Zaniechanie w postaci niezastosowania przez Prokuratora środka zapobiegawczego w postaci nakazu powstrzymania A. G. od prowadzenia dotychczasowej działalności gospodarczej, nie zapobiegło zawarciu przez członków grupy umów z A. G. i powierzenia jej ich środków finansowych, co w konsekwencji spowodowało ich szkodę w postaci utraty tych środków.

W sprawie niewątpliwym jest, że wszyscy członkowie grupy ponieśli szkodę i źródła jej upatrują w zaniechaniach pozwanego. Odnosząc się jednak do związku przyczynowego między szkodą a zdarzeniem ją wywołującym, należy podzielić stanowisko pozwanego, że ten nie jest jednolity dla wszystkich członków i musi podlegać indywidualnej ocenie.

Związek przyczynowy między konkretnymi działaniami czy zaniechaniami jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa, a powstaniem szkody indywidualnego klienta A. G. niewątpliwie należy do sfery okoliczności faktycznych leżących u podstaw powództwa. Jednym z ogniw wieloczłonowego związku przyczynowego, który musi podlegać badaniu przez Sąd, jest fakt zawarcia przez członków grupy umów z A. G.. Istotnym jest tu ustalenie w jakim stopniu zawarcie umowy stanowiło „normalne następstwo” domniemanego zaniechania organów państwowych.

Jak wynika z zestawienia dat zawarcia umów przez poszczególnych członków grupy, daty te są różne i obejmują okres od 20.01.2010 do 7 sierpnia 2012r. Na przestrzeni tych lat inna była wiedza, możliwości działania i oceny sytuacji, przy czym dotyczy to zarówno organów państwa jak i członków grupy.

W dniu 21 grudnia 2009r. do Prokuratury Rejonowej w G. O. wpłynęło zawiadomienie Komisji Nadzoru Finansowego o podejrzeniu popełnienia przez M. P. –prezesa zarządu A. G. przestępstwa z art. 171 par. 1 Prawa bankowego tj. prowadzenia działalności bankowej bez odpowiedniego zezwolenia. Następnie zawiadomienie to zostało przekierowane, zgodnie z właściwością do Prokuratury Rejonowej G.-W., gdzie wpłynęło 30 grudnia 2009r. Od tego dnia Prokurator miał 30 dniowy termin na podjęcie czynności sprawdzających w trybie art. 307 k.p.k.

Pierwsza z umów objętych niniejszym pozvem została zawarta jeszcze przed upływem tego terminu a mianowicie w dniu 20 stycznia 2010.

Niewątpliwie w tym okresie trudno stawiać Prokuratorowi jakiegokolwiek zarzuty, jest bowiem oczywistym, że w tak trudnej i skomplikowanej sprawie potrzebował czasu na przeprowadzenie czynności sprawdzających, a decyzja o nakazaniu A. G. wstrzymania dotychczasowej działalności była zbyt poważną, ażeby mogła być podjęta bez przeprowadzenia stosownego, wymagającego czasu postępowania dowodowego.

Powyższe uwagi dotyczą też kolejnych umów objętych żądaniem pozwu, zawartych 15 czerwca 2010 i 12 sierpnia 2010.

Niewątpliwie na przestrzeni lat, w których zawierane były umowy przez poszczególnych członków grupy zmieniał się też stan wiedzy społeczeństwa na temat wiarygodności spółki (...). Jeszcze przed sierpniem 2012 r w mediach i portalach internetowych zaczęły pojawiać się informacje ostrzegające przed faktycznym charakterem jej działalności. W związku z tym, ocena wiarygodności spółki oraz sfera motywacyjna uczestników grupy zmieniała się na przestrzeni czasu, a wpływ czasu zdaniem Sądu ma znaczenie w odniesieniu do przesłanki adekwatnego związku przyczynowego. Nie można więc uznać, iż członkowie grupy działali w podobnym przekonaniu o wiarygodności spółki, legalności jej działania, posiadania wymaganych gwarancji, czy zezwoleń pozwalających na prawidłowe prowadzenie działalności. Niewątpliwie, fakt istnienia związku przyczynowego między działaniami lub ich brakiem ze strony jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa powinien być zakwalifikowany do grupy okoliczności faktycznych stanowiących podstawę powództwa. W związku z tym, iż okoliczności te jednak kształtują się oddzielnie dla każdego z członków grupy, nie jest możliwe rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym. Sąd zważył, iż w przypadku tej przesłanki elementy indywidualne każdego z członków grupy, takie jak motywacja, czy sfera świadomości o wiarygodności spółki, wysuwają się przed elementy wspólne, pozwalające na rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym.

Nie ulega więc wątpliwości, że wszystkie te okoliczności pozwalają na przyjęcie, iż między podstawami faktycznymi roszczeń każdego z członków grupy nie zachodzi poziom tożsamości, czy jednakowości, który pozwoliłby na rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym. W tej sytuacji, Sąd w oparciu o treść art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009r. orzekł jak na wstępie.

O kosztach orzekł na podstawie art.98 k.p.c. , zasądzając na rzecz Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej wynagrodzenie w oparciu o treść §6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. (t. j.Dz.U. z 2013 poz. 461 ze zm.).